

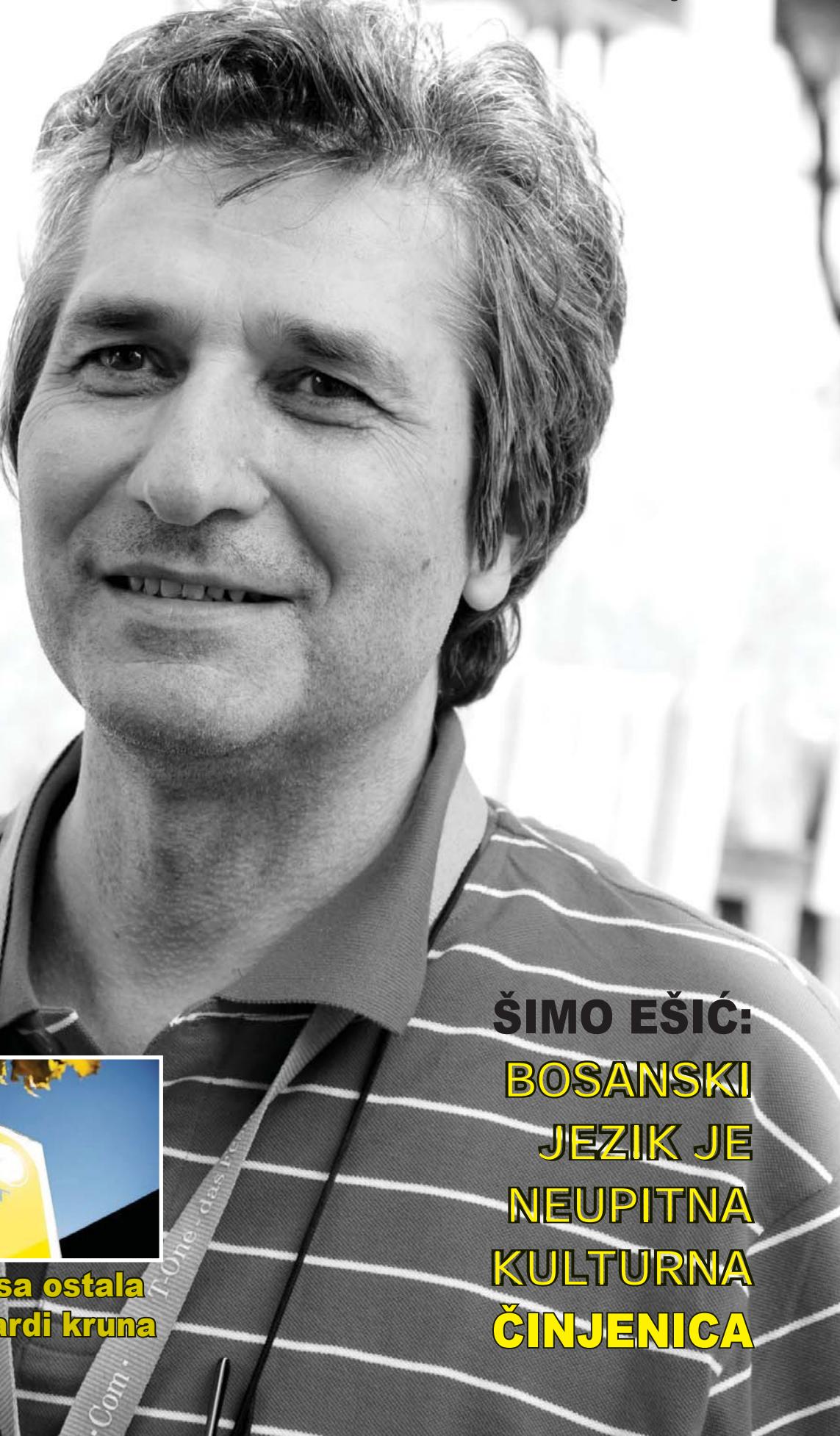
BOSNIK NYHEDSBÅD

GLAS ILA BOSANSKO-HERCEGOVACKIH GRAĐANA U DANSKOJ

BH GLAS

DANSKA * JANUAR 2017 * BR./NR.: 71 * GODINA/ÅRGANG: 8 * BESPLATNO/GRATIS * www.bhglas.com

ISSN: 1904-5433

**ŠIMO EŠIĆ:
BOSANSKI
JEZIK JE
NEUPITNA
KULTURNΑ
ČINJENICA**

**Državna kasa ostala
bez 12 milijardi kruna**

Brøndby: BUK organizovao novogodišnju zabavu za djecu

1 7. decembra u prepunoj sali u Brøndbyju udruženje BUK je održalo novogodišnju zabavu za djecu i odrasle. Okupile su se sve generacije Bosanaca i Hercegovaca, a zabava je otvorena podjelom paketića najmlađima. Takođe, je bitno istaći da je veliki broj djece i omladine, njih oko 70, veće provelo u međusobnom upoznavanju i druženju. Djeca članovi BUK-a su izveli recitacije i izložili svoje radove, a poslije se pjevalo, sviralo i igralo. BUK nastavlja sa radom u nedjelju 8. januara 2017.

Dž. ŠEĆIĆ

Sa podjele novogodišnjih paketića djeci

Najava promocije književnika Šime Ešića i Vezuv Bašića

Vezuv Bašić i Šime Ešić

U ovom broju objavili smo intervju sa poznatim dječijim književnikom Šimom Ešićem. U prilici smo

najaviti i promociju njegovih djela koju organizuje zajedno sa našim saradnikom i piscem Vezuvom Bašićem Bašom. Taj

događaj će se održati u periodu od 17. do 23. februara 2017. godine u više bosanskohercegovačkih udruženja u Danskoj i to u dva udruženja u Kopenhagenu, Odense, Randers, Viborg, Herning, Ringkøbing, Aalborg Hobro i još neka udruženja. U toku su usaglašavanja termina promocija o čemu će čitaoci BH Glasa biti informisani u narednom broju. Nakon održanih promocija objavit ćemo priloge sa tih događaja.

F.Č.

Organizacije Most-Bro iz Danske i HFA iz Amerike izgradile kuću demobilisanom borcu

Zajedničkom akcijom Bošnjaci iz Danske, okupljeni oko Humanitarne organizacije „Most-Bro“, koja djeluje pri Islamskoj zajednici Bošnjaka u ovoj skandinavskoj zemlji, i Bošnjaci iz Amerike, okupljeni oko Fonda Atlanta Humanitarni (HFA), koji djeluje pri Zajednici Bošnjaka Džordžije, uspješno su okončali akciju izgradnje kuće za demobilisanoga borca ARBiH Edina Delića iz Brčkog. Edin živi sa suprugom i četvero djece u kući koja nije njihova i iz koje trebaju uskoro da izadu. Četvrtu dijete Delići su dobili krajem novembra ove godine. Prije par godina Edin Delić je uspio uraditi „mrtvu ploču“ za svoju malu kuću površine 8x7 metara, ali dalje nije mogao da izgrađuje. Nije imao novaca. Humanitarnoj organizaciji „Most-Bro“ javio se Edinov komšija Rašid i tražio pomoći da se ozida bar prizemlje. - Mi smo u akciji „Obez-

Izgrađa kuća za demobilisanog broca

bijedimo im krov nad glavom“, koju već godinama realiziramo, izdvojili 12.000 danskih kruna za materijal i uspjelo se ozidati to prizemlje. Edin i porodica bili su presretni. Njihov komšija Rašid nas je jedne prilike pitao, kome u dijaspori još da se obrati da se pomogne da Edinu pokrijemo kuću i uradimo bar jednu

sobu. Dali smo mu adrese i kontaktne humanitarnih organizacija u dijaspori. Odazvao se Fadil Cvrk i ljudi iz „HF Atlanta“. Zajedničkim snagama uspjeli smo da pokrijemo Edinovu kuću, priča nam Faruk Jakić, predsjednik „Most – Bro“ iz Danske.

Fahrudin SINANOVIĆ

za trgovinu su Poljska, Rumunija i Bugarska. Istraživanje je provedeno u dvadeset i osam (28) zemalja koje su članice Evropske unije. Bosna i Hercegovina, kao i ostale zemlje sa Balkana – izuzev Slovenije i Hrvatske – na žalost još uvijek je daleko od članstva u Evropskoj uniji, iako bi cijenama, posebno prehrabnenih artikla, mogla dobro konkurirati Danskoj.

Više stranaca položilo test/ispit iz državljanstva

Test/ispit iz državljanstva položilo je ove godine 67, 5% tražilaca danskog državljanstva. U usporedbi sa prošlom godinom, kada je samo 31,2% ispitanika položilo ispit, rezultat ove godine je bolji za 100%! Test/ispit iz danskog državljanstva se smatra jednim od težih ispita. Na društvenim mrežama, rođeni Danci priznaju da ga je teško položiti. Ipak, Danska Narodna Partija (Dansk Folkeparti) smatra da se radi o lahkem ispitu i traži da se dodatno uradi na težini. Mišljenje stučnjaka je da se radi o prihvatljivo teškom ispitu, koji ne treba mijenjati.

Ravnopravnost u kupanju

Šest (6) od osam (8) partija u gradskom vijeću drugog po veličini grada u Danskoj Århus-a, saglasne su da se u državnim/društvenim bazenima ukine plivanje i kupanje namijenjeno samo za žene. Odluka stupa na snagu od Nove godine, a prevashodno pogleda žene-muslimanke. Obrazloženje ovakve odluke je, da u Danskoj vlada ravnopravnost polova, i nikakve podjele na muška i ženska plivanja/kupanja ne treba tolerisati. Protiv su bili partie: De Radikale i Enhedslisten.

Preveo i priredio: Sabrija OVČINA

Šimo EŠIĆ, književnik, dječiji pisac, novinar i izdavač:

„Bosanski jezik je neupitna kulturna činjenica“

Razgovarao: **Vezuv BAŠIĆ**

Čitaoci BH Glasa poznaju Šimu Ešića kao jednog od najpoznatijih i najpriznatijih dječijih pisaca u BiH. Rođen je 6. 2. 1954. godine u Brezama kod Tuzle, a u Tuzli je proveo i najveći dio svog stvaralačkog života. Završio je studij jezika i književnosti 1976. godine, a u književnosti se javlja 1969. godine prvom zbirkom pjesama *Zdravica na kraju djetinjstva*. Nakon toga plodna zborka njegovog stvaralaštva ubrzano se obogaćuje, ali se i smjer njegovog interesovanja i angažovanja pomjera u nekoliko pravaca. To se odnosi prije svega na pisanje pozorišnih komada, radio drama te udžbenika i priručnika. Dobitnik je mnogobrojnih značajnih priznanja, a njegova djela prevedena su na više stranih jezika. Osim toga i sam se bavio prevodom sa stranih na bosanski jezik.

Najviše ste se iskazali u oblasti dječije književnosti. Kako je sve to počelo i odakle crpite inspiracije za pisanje za djecu?

EŠIĆ: Često me to pitaju i ja to, onda, ne umijem tačno i precizno objasnit. Jer, to je došlo nekako spontano, sasvim prirodno, neu-siljeno i neplanski. Jednostavno sam za to „predodređen“, izražavam se onako kako osjećam, ne komplikujem nepotrebno i ne „filozofiram“, pišem tako „da me cijeli svijet razumije“, pa i mali ljudi sa posve skromnim životnim i čitalačkim iskustvom. Zato, obično, na to pitanje odgovorim da ja, u stvari, i ne pišem za djecu, nego „za djecu u najboljim godinama“, dakle, „za djecu i osjetljive“ – što će reći za one koji nisu potpuno protjerali dijete iz sebe. A inspiracija je za mene život sa svim svojim nesagledivim šarenilom, sa malim i velikim radostima i tugama, ushićenjima i čudesima, kojih ima na svakom koraku, svuda oko nas i u nama.

Jedan ste od rijetkih bh. književnika koji živi i radi i u domovini i inostranstvu. Koliki uticaj na vaše stvaralaštvo ima

ta činjenica?

EŠIĆ: Ima puno uticaja. To su dva svijeta, posve različita. Jedan uređen, siguran, smiren, ogroman, blještav, ali tuđi, drugi nesređen, haotičan, rascjepkan, posvađan, prevaren, pokrađen, ojađen, ali moj. U jednom se osjećam kao broj, u drugom sam Čovjek „i gazda svoj“ (što bi rekao Ćopicev Ježurka Ježić). Potrebna su mi oba i volim oba, drugačije – svaki na svoj način. Pomogli su mi da sagledam svijet potpunije i objektivnije, da budem kompletnejša ličnost. Ali, koliko god je prednost, takav način života je i teret. Ponekad mi se učini da ne živim ni tamo, ni ovamo, nego „između“. A „živjeti između“ je, kad se sve sabere i oduzme, u stvari, najteže.

Vlasnik ste izdavačke kuće „Bosanska riječ“ iz Tuzle koja radi veoma uspješno. Kako uspijevate vremenski odgovoriti radnim i književnim obaveza-

ma?

EŠIĆ: Kao i između dva prebivališta (da ne kažem: dva zavičaja, jer je za mene zavičaj, ipak, jedan), nekako slično je i sa dva moja angažmana – autorskim, pjesničkim i poslovnim, izdavačkim. Jedan od njih, svakako, mora trpjeti, razvijati se i opstajati na račun onog drugog. Da se nisam bavio izdavaštvom, sigurno bih napisao koju knjigu više. Ali, s druge strane, da se nisam bavio (i da se ne bavim) izdavaštvom, bio bih prikraćen za mnoštvo dragocjenih iskustava, susreta, poznanstava, malih životnih otkrića, pa i zadovoljstava. Jer kroz posao izdavača nauči se radovati i tuđem uspjehu kao vlastitom, a znatno se više može uticati na kulturne tokove i doprinjeti živosti kulturne scene, nego samo iz pozicije autora. Na ovo drugo (izdavaštvo) nije me nikko natjerao, opredijelio sam se u želji da i drugim talentiranim ljudima pomognem u afirmaciji

njihovih ideja, pa se ne mogu žaliti i već sam se pomirio s tim da mi rad na njihovim rukopisima uzima dio vremena koje bih mogao posvetiti svojim, autorskim. Veliko je umijeće u tome (kao, uostalom, i u svemu drugom) naći pravu mjeru. Ali, ja nisam još posve ovladao tim umijećem.

Radni vijek započeli ste baveći se novinarstvom. Koliki je uticaj novinarstvo imalo na vaš kasniji književni rad?

EŠIĆ: Ja sam i u novinarstvo „zakoračio“ književnim tekstovima. Jednu moju novogodišnju pjesmu, dramatiziranu i dopunjenu drugim stihovima, moj drug iz književnog kluba, Mitar Đurić, tadašnji novinar u Radio Tuzli, uredio je kao dječiju emisiju na Radio Tuzli. Tako je počelo. Kasnije sam pisao tekstove za emisije uz 8. mart, pa Prvi dan proljeća, da bih već nakon nekoliko mjeseci, pokrenuo na Radiju svoju dječiju emisiju „Petkom upet“, koju sam malo kasnije preimenovao u „Dječije radio igralište“. Bila je u to vrijeme, izuzetno rado slušana emisija, podjednako su je voljela i djeca i odrasli, u njoj su prve stihove objavili sada već afirmirani književnici Milorad Pejić, Jagoda Iličić, Zijad Sarajlić, Velida Dugalić, pa i svjetski poznati Semzedin Mehmedinović. Emisija je otkrila brojne talente u drugim oblastima likovna (Predrag Hegeduš, Mujo Grbić), dramska (Sabrina Sadiković), da pomenem samo neke. Tu sam, pokrenuvši dječiju dramski studio, definitivno zavolio rad s djecom i to me, evo, ni do danas ne pušta. Novinarstvo mi je pomoglo da lakše ostvarim neke svoje ideje u kulturi – pokrenuo sam u Domu mladih jugoslovenske susrete dječjih pisaca „Oktobar-ska poetska drugovanja“, a malo zatim, sa Branislavom Štumfom i Vinkom Krajtmajerom, festival dječije pjesme „Majski cvijet“. Dakle, novinarstvo mi je otvaralo neke nove prozore, a rekao bih da nije uticalo na moj književni izraz. Osim, što sam, možda, baveći se radio novinarstvom, gdje se sve mjeri na sekunde,

naučio koliko teksta može stati u jednu minutu, pa sam zavolio koncizne, kratke forme. Mada to ne pokazujem u odgovorima na Vaša pitanja – raspričao sam se, opširan sam, previše.

Recite nam nešto o književnoj manifestaciji „Mali princ“ po kojoj je Tuzla postala prepoznatljiv grad kulture za djecu, ali i odrasle.

EŠIĆ: Ideja o pokretanju Međunarodnog festivala „Vezeni most“, zaparavo je nastavak priče o gore pomenutoj manifestaciji „Oktobarska poetska drugovanja“. Samo sam, zbog raspada divne zemlje, Jugoslavije, neke programske detalje morao prilagoditi novonastaloj geo-poolitičko-kulturnoj situaciji. Opredijelio sam se na okupljanje najboljih dječjih stvaralaca sa bivšeg srpskohrvatskog / hrvatskosrpskog jezičkog prostora, jer je komplikovano birati najbolju dječiju knjigu sa područja gdje je potreban prevodilac. Ustanovio sam nagradu, kojoj sam dao ime „Mali princ“, po imenu svjetski znanog i omiljenog simbola, ne samo dobre dječije literature, nego dobra, prijateljstva, ljubavi i razumijevanja, uopće, okupio svjetske ilustratore i druge umjetnike čija je umjetnost namijenjena djeci i sklopio program po kome je „Vezeni most“ jedinstvena na području Bosne i Hercegovine i jedna od značajnijih i najoriginalnijih u regionu. Kroz trodnevne programe prođe oko 10.000 mališana, sve pršti od kreativnosti, duha, ideja, talenta, radosti... Jedna predivna priča koja spaja rascjepkan kulturni prostor, pomaže da se bolje upoznamo, upoređujemo, takmičimo, ali radujemo i tudem uspjehu. Jer knjige i pisci ne poznaju granice, zadača im je da spajaju ljude, razvijaju prijateljstva, šire ljubav i dobrotu. Da nas uče međusobnom razumijevanju i prihvatanju drugog i drugačijeg.

Vaš angažman na međunarodnom priznavanju bosanskog jezika doveo je do toga da naš jezik postane priznat u Evropi. Recite nam nešto o tome.

EŠIĆ: Bosanski jezik je neupitna kulturna činjenica, dokaziva nizom histrijskih dokumenata sačuvanih do danas. I da je pitanje samo struke, oko toga nikada ne bi ni bilo nikakve dileme niti spora. Problemi su nastali kada

se jezičko pretvorilo u političko pitanje, te je 1907. godine austrougarska vlast zabranila upotrebu tog jezika. Zbog čega i pod kojim okolnostima predmet je nove knjige koju pripremamo i koja će do sajma u aprilu izaći u izdanju izdavačke kuće „Bosanska riječ“. Knjiga je, u stvari, prevod arhivske grade – zapisanika sa sjednice vlade i odluke o zabrani upotrebe bosanskog jezika, koju objavljujemo sa komentarima u originalu i u prevodu sa njemačkog jezika, a koja je dio magistarske radnje mog sina, Miše. Riječ je o dokumentima koji bacaju posve drugačije svjetlo na cijelu ovu temu. Ali, to je druga priča i o njoj ćemo kad bude vrijeme. (Čitaocima Vašeg cijenjenog lista prvima otkrivam tu ekskluzivnu vijest.) Vaše pitanje se odnosi na aktivnosti koje je izdavačka kuća „Bosanska riječ“, od osnivanja u egzilu, 1993. godine do danas kontinuirano provodila s ciljem da se bosanskom jeziku vrati njegovo „pravo na život“. U tom pogledu najviše je značilo reprint izdanje *Gramatika bosanskoga jezika* iz 1890. godine, koju sam pronašao i, ne bez velikog truda, dosjetljivosti, pa i sreće, uspio iznijeti iz Univerzitetске knjižnice u Zagrebu, gdje je, jedini na svijetu, sačuvan primjerak tog izdanja sa dva (sada već čuvena) pečata na naslovnoj strani. Jedan pravougaonog oblika, cirilični, Prve srpske knjižare Jakova H. Trifkovića iz Sarajeva (koja je prodala taj primjerak i ovjerila svojim pečatom) i drugi okrugli, latinični, Kršćanske sveuči-

lišne knjižnice iz Zagreba, koja je kupila taj primjerak i ovjerila ga svojim muhurom. Gramatiku smo objavili 1994. godine i podijelili cijeli tiraž svim značajnijim institucijama i slavističkim katedrama u svijetu. Do danas smo to izdanje obnavljali više puta, uvijek sa napomenama o važnosti tog dokumenta na pet jezika. Objavili smo i nekoliko zapaženih rječnika bosanskog jezika, nedavno i jedno lijepo izdanje „Rječnika zapretanih riječi u bosanskome jeziku“, pjesnika Muhibina Šarića, ali posebno sam ponosan na otvaranje biblioteka u Njemačkoj i drugim evropskim zemljama za knjige na bosanskom jeziku. Koliko mi je poznato, više od 100 gradskih biblioteka u cijeloj Evropi, na odjeljenjima strane literature, postavilo je i policu sa natpisom *bosanski jezik*.

Dobitnik ste mnogih priznanja i nagrada sa kojim se malo koji književnik može pohvaliti. Koje priznanje Vam je najdraže?

EŠIĆ: Kada bih pisao i radio misleći na nagrade, vjerovatno ne bih ni pisao ili, bar, ne bih u tom činu nalazio zadovoljstvo, kakvo sve ove godine nalazim. Ali, isto tako, bila bi lažna skromnost, kada bih rekao da nagrade ne znače ništa, da ne podstiču i ne „pušu pod krila“. Svakom ko se bavi bilo kojim poslom, godi da mu se povremeno prizna umijeće, trud, vrijednost urađenog posla. Ljudi koji su posvećeni svom poslu, a ja pripadam takvima, nagrade i obavezuju, podstiču da se u svom poslu uvijek

uradi još više, još bolje... Meni je svaka draga, a naročito nepoštovana nagrada „Mala princeza“, koju sam dobio jedne godine na festivalu „Vezeni most“. Na tom festivalu, da podsjetim, dodjeljuje se nagrada „Mali princ“ za najbolju dječiju knjigu u regionu. Pošto sam organizator i osnivač festivala i „idejni tvorac“ nagrade „Mali princ“, naravno da sam, kao pisac, izuzet iz konkurenčije. Pošto nikad ne mogu dobiti „Male loga princeza“, raniji dobitnici te nagrade, na prijedlog pjesnikinje Enise Osmančević-Čurić, u tajnosti su se dogovorili sa vajarom Enesom Sivcem i njegovom studenticom Sanelom Mustajbašić, da izlju od bronze jedan unikatan primjerak „Male princeze“. I to su mi uručili na svečanoj večeri festivala. Inače, najdraže su mi nagrade koje dolaze od djece. Jednu takvu su mi uručili učenici male škole iz Sapne kod Zvornika na svečanosti u povodu 40 godina umjetničkog rada. Svako do njih desetoro načinilo je od kartona medalju, kazalo zašto mi je dodjeljuje, a jedanaesta učenica je na jastuku u obliku srca donijela na scenu krunu od kartona, lijepo izrezbarenu i ukrašenu natpisom „Sretno 40“, stala pred mikrofon i kazala da me proglašava za „kralja drugarstva u zemlji lijepih riječi“, zbog onoga što su njeni drugari maločas obrazložili dajući mi medalje. Piscu, poslije ovakve radoši, ostaje jedino još Nobelova, u mom slučaju (pošto pišem za djecu) Andersenova ili Nagrada „Astrid Lindgren“, za koju sam bio nominiran prije par godina.